

Vad gör de vetenskapliga formerna och skrivnormerna med de genusvetenskapliga analyserna, frågar Mona Livholts. Med utgångspunkt i en personlig narrativ ansats inbjuds läsaren att reflektera kring det akademiska författarskapet, genrebegreppet och möjligheterna för post/akademiskt skrivande.

DET TÄNKANDESKRIVANDE SUBJEKTET

Reflektioner kring metodologiska postulat, svensk genusforskning och post/akademiskt skrivande

MONA LIVHOLTS

Så började det hela med att hon under lunchtid skrev ner några tankar om innehållet i en artikel med titeln *Det tänkandeskrivande subjektet*. Där satt hon med hungersuget i magtrakten; den balanserande kroppsställningen; gamhalsen som gjorde att näsan förflyttat sig farligt nära datorskärmen. Det var som om orden då lättare skulle trilla ut och fästa i det flimrande ljuset i öppningen.

Den här texten tar sin utgångspunkt i det självklara, i det som alla genusforskare gör och därför har gemensamt - en *tänkandeskrivande*¹ praktik. Det är med andra ord ett metodologiskt postulat som jag vill säga något om; ett självklart antagande som får betraktas som utan vidare giltigt². Ett tillägg bara: det har att göra med formfrågan, stilfrågan, ja oundvikligen hela frågan om vad de normerande formerna för vetenskapligt skrivande gör med de genusvetenskapliga analyserna.³ Det handlar om kanonisering och formgivning i den svenska genusforskningens namn, om kejsarinnor utan kläder och besvärliga frågor.⁴ Texten inbjuder läsaren till den metodologiska paradoxens rumsligheter och skiftande tillstånd, till akademiska skriv- och minnespositioner som har glömt att skilja mellan dåtid, nutid och framtid. Det finns ingen annan väg att gå än rakt in i de praktiker som disciplinerar och normaliserar de genusvetenskapliga textkropparna genom att ge dem snarlika former, samtidigt som själva forskningsfrågan ofta handlar om att

analysera normaliseringsprocesser. Varför uppträder genusvetenskapliga analyser så ofta i former som inlemmar dem i normaliteten? Kanske var författarpositionen alltid normalitetens? Den som blivit kvarglömd; alla har svans.

Genuskonstruktioner;
maktanalyser;
diskursiva formationer;
intersektionaliteter;
reflexivitet.
Låt stå!

De sista orden skrevs med svansarmen; en sista snärtande rörelse; drakens svans när den föll och drog med sig alla likasinnade. Ingen hjältinna syns längre på det utskjutande klippblocket, där hon modigt förde sin kamp. Föll hon? Dog hon? Den tvivlande författaren blir kvar i postulatet, efterhängsen texten. Allt detta sker samtidigt som uppsatsskrivande studenter och deras handledare söker strategier att hantera jaget, och det sker samtidigt som någon hävdar att det inte finns något författarjag.

Although the author cannot control the text – every text exceeds its author – and although we can't make inferences about the text through a knowledge of the author (nor of the author through a knowledge of the text), nonetheless there remains a process of inscription, some trace of the process of production of the text.⁵

Så följ med i efterforskningarna av författarens skapande processer, trots att det mesta av spåren i form av ritualer, omskrivningar och känsloutryck är bortspade. Seminarierummet lovordar tvagandet; håll skinande rent! Kollektivlögnen är den bästa städhjälpen. Var den inte alltid en maktstrategi? Inte den vita! Finns det vita lögnen? Nu erbjuds en väg ut: Det är underskriften som garanterar att något gäller tills vidare; företrädare och efterföljare.

Jag visste att det var du som skrivit texten.⁶ Jag såg det på rubriken. Men det var inte jag.

Ett vykort anländer. Avsändaren har valt datorskrift istället för handstil, eftersom texten annars riskerar att bli oläslig. När handens svepande rörelser byts mot typsnittet Times roman avlastas den känslotyngda kroppen. Nej, ingen kommer heller att tvinga den akademiska skribenten att röja sin handstil.

Likformigheten.
Delete; exit; nödutgång.
Bildspel; klick, klick.

Formfrågan.

Låg svansföring.

Gäller tills vidare.

Om det är så att formen teoretiserar, så måste den benämnas. Här kommer ett förslag: Trots att analysen handlar om den komplexa relationen mellan genus, klass och sexualitet, så kommer den att förpackas enligt formen för skrivnormen.⁷ Inga oseriösa försök att bryta sig ut kommer att ske. Vänligen förse alla med köllapp och respektera ordningen så att trängsel och orättfärdiga utstämplingar av intersektionella analyser kan undvikas. Men mejlet är ännu inte skickat; brevet är ännu inte skrivet. Mottagaren ska prövas. Postulatet upphävas. En ny form; utskälld och älskad. Ingen vill vänta. Ingen har tid. Så långsamt vill ingen läsa. Så onyttig vill ingen vara. Inse faktum. Skriv så att folk förstår! Vem skriver du för? Välj: självupptagenhet mot nytta, antingen eller.

Jag väljer antingen.

Vad är det värsta som kan hända? Jag frågar därför att det kan vara bra att tänka efter innan texten för oss längre än jag tänkt. Jag har aldrig krävt att du ska värdera riskerna åt mig, bara vädra, hänga ut och torka rent och sedan vänta och se.

Inledningsvis presenteras problemet med det metodologiska postulatets makt i svensk genusforskning.⁸ Därefter redovisas några försök till upphävande av dess gränser. Slutligen bifogas extramaterial om författaren och artikeln. Förslag till inbrytning i eller upphävande av postulatet kan skickas till följande mejladress: Mona.Livholts@miun.se

PS. Texten gör inga anspråk på att bevisa postulatets inverkan på svensk genusforskning. Inte heller är avsikten att ta plats i den svenska genusexcellensforskningens rum,⁹ även om det sannolikt skulle vara till hjälp vid framtida försök att skaffa egen försörjning.

Är du rädd att slutet dyker upp redan i början om du bestämmer dig att inte vika undan? Att det helt enkelt inte blir någon akademisk text som kan publiceras i en vetenskaplig tidskrift? Kanske är det så, men aldrig bara så. De allra sista orden skrivs ofta i början av texten, men uppträder som om de vore skrivna i en annan tid. Någon, kanske författaren själv, har insett att inledningen är ingången samtidigt som det är välkänt att alltför många går bakvägen och nöjer sig med sammanfattningen. Skriv en bra sammanfattning som kan läsas vid kvällsbestyr, i folksamlingar och under resor på hög höjd! Det finns många möjliga avslutningar på en akademisk text, lika många som TV-kanaler, men

inte lika lättclickade. Fantasin sätter gränser, hänsynstagandet är för stort och nu har flyttlasset redan gått. Men var inte rädd. Postulatet finns kvar om du väljer att hålla fast vid det. Fria val? Jag vill helst inte säga det högt, men det finns inga fria val. Om du vill överraska, så bli istället filmproducent eller skönlitterär författare. Byt yrke! Det finns vägledning.

Författarpositionen börjar bli skakig. Men låt henne hållas. Hon kommer ändå

Författaren så efterhängsen fortfarande. Sök upp någon annan textkropp att snylta på!

alltid tillbaka. Datorn värmdde benen och texten svek inte. Så länge fingrarna rörde sig över tangenterna så gjorde texten sig själv. Författaren så efterhängsen fortfarande. Sök upp någon annan textkropp att snylta på!

Flyget går snart. Mikrofonrösterna har tystnat. Konferenslokalen som just varit fylld av människor står tom. Lystring! Nu är det dags att upphäva postulatet. Hanna Hallgren talar på en konferens om intersektionalitet. Det är under rubriken det transversala språket något plötsligt händer.¹⁰ En rörelse, korsande, flyktig, prunkande, mitt i. Sedan inget som berör. Inget samtal. Hack i skivan. Ordclickar i mörker. Där befinner jag mig. Du. Vi två. Kan du ta vid?

Dear Jeff,
Could you take on from here? Or, to be more specific, what I am asking is if

you would like to be my guest in a text I am writing. The idea came up in the process of writing when the words Can you follow on appeared. I am not sure why I wrote them, but then I thought – What if someone could enter into a text when the moment of writing opened up such a space? So, this is an invitation to you to write a paragraph in any form or style you think is appropriate and pleasurable on the subject methodological postulate in gender research. Do you think such a thing exists and if so what are your thoughts about it? What do you say? Whatever you decide it is important that you make up your mind at once. The text is to be sent to the editors the 15th of January. (you can only use approximately 400 words)

Mona¹¹

Det *tänkandeskrivande* subjektet vaknar upp i en mjuk säng på andra sidan jordklotet. Smaken av te och skorpor dröjer sig kvar i munnen. Intervjufrågorna har belönats med långa reflekterande svar. Ljudet av klirret från porslin tar ton på det rökfärgade glasbordet. Forskaren är på tillfälligt besök på en plats för reflexivitet i utkanterna av postulatets stämpeldyna. Apelsiner tynger trädgrenarna och bildar prickmönster på gräsmattan – gult mot grönt – medan skuggorna söker sig in i huset. *Tänkandeskrivande* processer har förändrat våra liv och nu söker vi efter de gränser som ska göra livet möjligt samtidigt som vi försöker leva rakt genom dem. Det är inte givet hur eller ens varför, men det har skett. Hon vet, utan

att tveka vet hon vilken text som varit den absolut viktigaste att skriva. Den boken var den viktigaste säger hon. Ingenting jag skrivit före eller efter har jag känt så starkt för.

Same Difference dominated my thinking for a period of around 12 months. I had the excitement of travelling to the US and the UK to interview well-known feminists and to see how their ideas meshed (or did not mesh) with mine. I felt something building in my grasp of the issues. I felt something growing and my task was to keep a handle on it, to keep it under control. This required lots of thinking. The ideas kept me awake at night. I had a writing pad by my bedside table, and carried paper and pen with me everywhere, even when I went jogging, in case I got a good idea. I worked from first thing in the morning until late at night – sometimes a gruelling 10 hour day. I hardly ever went out socially once I started writing. (note: I wrote SD by hand. I did not yet know how to type a computer). I believed in SD. I thought I had something REALLY important to say. I wanted to say it clearly and comprehensively. The passion I felt about the project is indicated in one incident. I asked my friend and colleague Ngaire Naffine, to finish the book for me, if something happened to me. I now laugh at this incident. At the time it seemed to make sense. I still feel a fondness for SD. I still think it is probably my best book.¹²

Ett tänkandeskrivande subjekt i joggingkläder, med anteckningsblocket gömt i overallen. Beredd att skriva ner tankar som dyker upp; beredd att stanna upp mitt i steget och hålla andan medan pennan formar text under pulsträngda händer. En akt av kontroll över idéernas bärkraft, över de bångstyriga hastigt uppkomna nykomlingar som vill få eget liv utanför postulatets gränser. Författaren i joggingkläder har hunnit fånga tanken. Hela boken skrevs för hand. Grattis!

Sömlös; äter ensam; texten kräver författaren.

Om något händer mig kan du skriva klart texten? Kan du slutföra, avsluta, skriva ett slut? Hon anförtror en vän uppgiften, ifall något händer henne innan hon skrivit klart. Ingen behöver längre frukta jaget. Texten lever vidare oavsett författarens begränsade livstid. Vad var det jag sa? Men postulatet?

Omskrivningar;
Omläsningar;
Omprovningar;
Om;
Låt stå!

Oet gör något med synen och hörseln. Ormljudsviskning helt nära. Utrop med handen för munnen. Någon klippte av ljudslingan. Kan ingen säga ifrån?! Ska det behöva gå så långt? Om kan ju betyda ”om publicering”. Jag har bara sagt låt stå, inget annat. Men jag har visserligen skrivit det.

Om något händer mig kan du ta över? Kan du ta vid?

Nu hände något. Det var frågan jag aldrig ställde till dig. Eller gjorde jag det?

Om något händer. Som om det var en osannolik händelse. Men det var ju just det som var i görningen. Något hände och livet blev aldrig detsamma, och det var textens fel, eller förtjänst beroende på hur man ser det. Det var i vilket fall postulatets fel att frågan dök upp. Utan dess existens skulle tvivlen inte ha blivit så starka och tagit tankarna i besittning, även när jag inte skrev. Dessutom hade ingen förberett mig på att jag skulle passera målsnöret i ensamhet.

Läsningarna;
Teorierna;
Hänvisningarna;
Positionerna.

Var skulle jag annars ha varit? Vad skulle jag annars ha varit? Jag längtar tillbaka eller bort. Vill inte tveka längre. Nu byter jag språk. Nu skiftar jag plats. Det är när ordtystnaden dallrar i morgonluften som kaffet smakar allra bäst. Jag vet när något avgörande viktigt hände med texten. Då måste jag ta ett uppehåll och fira. Åka in till stan och dricka latte med två fullskrivna pappersark i väskan. Då kunde jag texten utantill. Kunde tänka fram orden så att de förstärkte kaffesmaken. Vad kan vara mer verkligt än ord? Väggarna ändrar färg, stolen får sittdyna och dekorationsljusen kastar eldslågor. Nu läser jag högt och blickarna söker mig; mitt ansikte bortvänt; jag är redan på väg.

When I wrote something that finally had it, I would say it aloud and it would come alive, become real. It would start repeating itself and I'd know, that's struck, that's true. Like a bell. Something struck true. And there the words would be.¹³

Orden. Skapande. I process.

Vågar någon säga, jag visste inte innan jag skrev, jag blev överraskad? Som den dagen när allt som kom i min väg handlade om ämnet jag skrev om. Artiklar jag någon gång läst gjorde sig synliga i pärmar och pappershögar och bokryggarnas titlar signalerade något nytt. Det var då jag insåg att det som jag nu skrev fått vänta så länge, fortfarande utan att förstå varför. Möjligen är det under postulatets inflytande hon gjort så många konstiga skrivövningar under så lång tid att hon nu måste stoppas. Det är just i denna stund som det också står klart: Den här texten är en post/akademisk skrivövning om metodologiska postulat i svensk genusforskning undertecknat Det *tänkandeskrivande* subjektet.¹⁴

Vackert namn!

Tack!

Du hade inte behövt byta.

Jag bytte för att frigöra mig och ge
texten nytt liv.

I write to live.¹⁵

I wanted to kill that self in writing.
Once that self was gone – out of my
life forever – I could more easily be-
come the me of me. /.../ I wanted
not to forget the past but to break its
hold. This death in writing was to be
liberatory.¹⁶

”När demonerna vaknat”. Det var den rub-
riken som avslöjade dig.

Tänker du hela tiden? Även när du
lagar mat?

Kopieringsmaskinen ryser över att åter-
igen behöva vara vittne. Allt som tryckts
undan i månader och år och så plötsligt
åker det rutschbana ut i ett luftrum utan
studsfunction. Landar hårt rakt på skorna
utan att det går att säga förlåt jag trampade
för vi dansar ju inte. Ingen har bjudit upp.
Vem vill dansa när skivan hakat upp sig? I
samma stund anländer svaret på brevet. Så
passande.

Dear Mona,

The word ”pleasurable” is interesting
here; appropriate seems at first neutral,
but it is not. But it is the form or style
of the paragraph on the ”methodologi-
cal postulates in gender research” that
has to be appropriate and pleasurable,
not the ”methodological postulates in
gender research” themselves. So, the
emphasis, as instructed (or requested),
is on the */style or form/* being this or
that. But perhaps that’s the point: the
separation of themselves and their

presentation maybe is not so tenable.
It would not be appropriate to write a
paragraph in which the style or form
were */inappropriate/* (like swearing?).
But as regards */pleasurability/*, I’m not
so sure. One of the aspects of ”meth-
odological postulates in gender re-
search” that might be important could
be to address issues that are difficult,
uncomfortable, awkward, and above all
accurate, or at least more accurate than
the pre-scientific writing masquerad-
ing as ”(social) science” that dominates
academia. So, whoopee, here is some-
thing pleasurable ... for me ...

Methodologically,
Postulates are fine,
In gender research
Whether yours or mine.

But though it is nice
To do things pleasurable
In gender research
That may be incommensurable.*

* Lacking a common quality on which
to make a comparison.

p.s. Why is it important to make up
your mind at once? The subject - or
the style and form - of ”methodological
postulates in gender research” doesn’t
go away ...

Jeff⁷

Kan du ta vid? En fråga i den stunden.
Appropriate and pleasurable? Uppenbarli-
gen inte självklara ord i sammanhanget.
Inga ord är entydiga, allt avkräver mot-

tagaren tolkning. Mötet med den andra sker på en ny plats som inte är namngiven.¹⁸ Det *tänkan*deskrivande subjektet är lika mycket ett läsande subjekt och aldrig ensamt, lika lite en person som ett namn. Brevet är en del av en pågående dialog där tiden uppträder som då; då när jag skrev, då när brevet anlände, då när du läste. Brevet ingriper i tiden, i stunden, om och om igen.¹⁹

Omläsningar.

Om.

Det lustfyllda bar inte tillsvidarestämpele. Lyckat! Lust och intresse är viktigt när du väljer ämne hör jag mig själv säga. Men någon protesterar, modellerar, tvekar. Håll distansen! Det kan vara avgörande för en lyckosam uppsats, för att inte tala om avhandlingar. Men hon överdrev inte. Svaret måste komma omedelbart, inom snar framtid, så länge hon kunde hålla skrivandet igång och inte så mycket annat kom emellan. Bara detta viktiga att ta vid i den stunden när det behövdes. Just då när det var viktigt. Hon tänkte också på hur trött hon var just i den stunden, men tanken var för flyktig, eller känslan för stark och kunde inte tecknas ner. Även om orden uteblev nådde budskapet ändå mottagaren, och svaret kom i tid.²⁰

...The subject - or the style and form - of "methodological postulates in gender research" doesn't go away ...

... men det var med det sinnet den skulle skrivas fram!

It was the moment of writing that was so important.

Fresh that day! Like newly baked bread!

Thoughts in writing in-between landscapes, mediated, computerised and fresh. Not just a text in return, but a reply to be interpreted; rewritings, new writings, creating new meanings in the moment of reading. But she still does not know why the letter was sent. It was the text itself that took the initiative to send the letter. The only thing she is certain of is the feeling that the moment of writing was so important. Not because of the deadline (15th January); because of another time limit; the future.

How can the future be a time limit? What do you mean?

Future; one time; fragments of time; multiple times; a global time?²¹ Time is undoubtedly a challenge for the existence of the postulate. How is it possible to say something about the power of time when it remains hidden by normalising forms?

We cannot know what the new will bring, what the promise of the future is for us: to know the future is to deny it as future, to place it as given, as past.²²

Det fanns ett ögonblick av tvekan om när de första raderna egentligen skrevs. Kanske redan då när jag inte ens börjat skriva. Det finns en tvekan om slutet, en tvekan om vad som hände om jag använde dosan och klickade fram något annat än det postulatet prövat som lämpligt. Det fanns en tvekan om breven, om tiden och mötesplatserna som passerade trots mina försök

att hålla dem kvar i nuet, liksom om texterna jag läste om natten när det var mörkt och tanken redan somnat. Det är vid den tidpunkten tvivlet tar över; söker sig in i rummet, det tvivlande andetaget i sömnen som inte vill försvinna i vaket tillstånd. Någon protesterar och säger att det inte finns några metodologiska postulat i genusforskningen och därför är artikeln onödig. Någon frågar om dessa byten till andra normativa kontexter, till drakar och hjältar och flimrande datorskärmar är bättre lämpade för en *tänkan*deskrivande praktik. Någon hävdar ihärdigt att det inte handlar om formen, utan om vad som sägs, om att nyheter kan vara omvälvande, att det är ny information om hur det verkligen är som får dig att sitta ner och när du kliver upp har förändringen redan inträffat. Tyst och omärkligt, utan att störa.

Det är vid den tidpunkten tvivlet tar över; söker sig in i rummet, det tvivlande andetaget i sömnen som inte vill försvinna i vaket tillstånd.

Orddansande skepnader sätter sina ansiktsuttryck i det flimrande ljuset i datorskärmen. Lunchen är för länge sedan passerad. Liksom nätter och dagar med skimrande rosa-, lila- och rödfärgade himlar bakom svarta gransiluetter, ljusdekorationsklädda shoppingcenter och skramlande matvagnar i snömodd.

Tänker du hela tiden? Även när du lagar maten?

Nu vandrar hon runt med gruset som trängs och rör sig under sandalerna. Ostadigt.

Och orden hävdar sin egen rätt över textkroppen.

Extramaterial om författaren och artikeln

Det *tänkan*deskrivande subjektet tog plats i mina texter under åren 1998-2001 då jag skrev min avhandling. Inspirerad av bland annat Frigga Haugs och Karin Widerbergs minnesarbetsmetodologier samt feministiska teoretiker och kritiker som Patricia Hill Collins och bell hooks, men också kriminalromansförfattare som Anne Holt och Karin Fossum, skapade jag en författarposition baserad på minne, text och kropp i akademiska rum. Sedan dess har jag sökt nya sammanhang och vägar för att pröva det akademiska formspråkets gränser, men med tydligare koppling till narrativt och självbiografiskt skrivande. Min ambition har varit att skapa en författarposition där det ämnesdisciplinära och tvärvetenskapliga, personligt narrativa och diskursivt formade existerar i konflikt.²³ Den karriärsträvande kvinna som stjal en professorsstol 2007 skapar ett alter ego som samma år publicerar en bok om medias rapportering om våldtäkt. Medan stölden av stolen och det osäkra slut som präglar den olägliga akademiska novellen öppnar för ett nytt formspråk, påtvingar postulatet boken om medias rapportering om våldtäkt ett lyckligt slut och stärker sin makt över författaren.²⁴

I den här artikeln använder jag mig av det som kanske bäst kan beskrivas som passager i relation till genre, stil, tid och rum för att skapa det jag valt att benämna ett post/akademiskt skrivande. Artikeln skrevs ursprungligen i årsskiftet 2004/2005 och skickades första gången till redaktionen för dåvarande *Kvinnovetenskaplig tidskrift* i januari 2005. Min förhoppning var att den skulle passa i ett kommande teori- och metodnummer det året. Redaktionen kunde då inte se dess plats i det temanumret, men bad att få behålla manuset inför eventuell framtida användning. Under 2007 hörde den nya redaktionen för *Tidskrift för genusvetenskap* av sig till mig då de ville skicka artikeln till vetenskaplig granskning. Efter konstruktiva synpunkter från granskare har jag arbetat om ma-

Jag förhåller mig skeptisk till indelning av tydliga genregränser och ser dem snarare som överlappande och i ständig rörelse.

nusset inför detta nummer i tgv. Några av frågorna som ställdes inför omarbetning av artikeln var bland annat: Menar jag att min artikel står utanför de normala akademiska skrivformerna (vad det nu egentligen är) eller har den bara bytt kontext, från akademisk till någon sorts skönlitterär norm? I så fall, vad inlemmas man då i istället? På vilket sätt bidrar artikeln till att föra en teoretisk dialog med sin läsare?

En viktig utgångspunkt för mig är att vetenskapskritiska frågor kring kunskapens

former och i synnerhet skrivandets, inte i sig kan betraktas som en del av normaliteten eller inte. I den här artikeln använder jag normalitet som uttryck för paradoxen kring hur det akademiska skrivandets former förblivit en försummad fråga i svensk genusforskning samtidigt som begreppet varit i fokus för själva forskningen. En annan intressant aspekt av normalitet, om begreppet förstås som en markör för vad som räknas som legitimt, har att göra med tidpunkt för publicering av vetenskapliga texter. En tidsperiod av tre år är en lång tid för ett *tänkanandeskrivande* subjekt som aldrig vilar, och samtidigt inte. Många av de texter som publiceras i vetenskapliga tidskrifter har existerat både i tanke och i text under lång tid. Ingen som blir publicerad i en genusvetenskaplig tidskrift kan hävda att den står utanför de normerande former som präglar den genusvetenskapliga textkroppen. Mot den bakgrunden borde alla akademiska texter med radikal förändringspotential kanske aldrig bli publicerade. Intressanta frågor blir då: Vad innebär rätt tidpunkt för publicering? Vilka texter lagras i väntan på rätt tidpunkt? Vilka texter blir skrivna, publicerade, citerade och föremål för samtal? Vilka texter förblir oskrivna, olästa, opublicerade och hänvisade till tystnaden? Min tolkning av att den här artikeln publiceras just nu i *Tidskrift för genusvetenskap* är att den i någon mån betraktas som rätt och/eller legitim och att publiceringen är en del av en normskapande process.

När det gäller frågan om min skrivstrategi har inneburit ett byte av normativ skrivkontext från akademisk till skönlitterär, vill jag säga att jag inte ser artikeln som

en text som går från en genre till en annan. Jag förhåller mig skeptisk till indelning av tydliga genregregränser och ser dem snarare som överlappande och i ständigt rörelse. Artikeln argumenterar för ett post/akademiskt skrivande och försöker utforska författarskapet som diskursiv praktik. Det innebär till exempel att jag använder mig av metodologiska och vetenskapsteoretiska begrepp som *tänkanandeskrivande* subjekt och post/akademiskt skrivande, men också intervjusituationer, minnesarbete, inspiration från film och ett skiftande språk. Jag har också lagt in pågående samtal med andra forskare för att knyta *tänkanandeskrivande* praktiker till verbala och rumsliga sammanhang, till exempel mejlkorrespondens med Jeff Hearn och Carol Lee Bacchis nedskrivna minne om hennes passionerade relation till en av de böcker hon skrivit. Frågan om på vilket sätt artikeln bidrar till en teoretisk dialog med sina läsare besvaras bäst av läsarna. Att skapa dialog är för mig en ständigt öppen fråga kopplad till aktörer och sammanhang. Jag ser min artikel som en plats för dialog med och kring det akademiska författarskapet, en text som erbjuder läsaren ett antal scener och händelseförlopp att analysera, tolka och eventuellt gripa in i. Jag har försökt konstruera en personlig narrativ ansats där *tänkanandeskrivande* praktiker håller berättelsen samman samtidigt som socialt och kulturellt tillgängliga formspråk används för att utforska det akademiska författarskapet. Ur det perspektivet kan artikeln läsas som ett försök till en teoretiserande dialog.

Avslutningsvis vill jag säga att jag också skrivit artikeln som ett vetenskapskritiskt inlägg i en diskussion om metodologiska

utmaningar i svensk genusforskning. Diskussionen, eller rättare sagt inläggen, om det jag kallar det metodologiska postulatet förekommer även internationellt, även om den inte är särskilt högljudd, eller uppmärksammas i stora konferenssammanhang och endast tillfälligtvis syns i vetenskapliga tidskrifter. I den här artikeln har jag begränsat mig till att reflektera utifrån en personligt narrativ ansats i relation till postulatet samtidigt som jag väcker frågan om hur svensk genusforskning förhåller sig till och resonerar kring egna normsättanden genom formspråket, eller hur den inte resonerar kring det. Svensk intersektionalitetsforskning är ett intressant exempel. Även om metodologiska utmaningar debatterades i samband med att intersektionaliteten gjorde entré i svensk genusforskning och fortfarande framhålls som viktig, så har kreativa, experimentella och reflexiva skrivstrategier i stort sett förblivit frånvarande.

En annan aspekt i relation till frågan om metodologiska postulat i svensk genusforskning är att sedan artikeln låg på redaktionens bord för första gången har excellens blivit inskrivet i den svenska genusforskningens historia. Det innebär bland annat att diskussionen om vad institutionalisering betyder för genusforskningsfältet nu aktualiserar excellensens betydelse. Med respekt för de innovativa och kreativa försök till ny formgivning av de genusvetenskapliga textkropparna som pågår både innanför och utanför excellenta rum, tillåter jag mig att tvivla på kategorin excellens som betydelsefull i relation till det metodologiska postulatets makt. Mot den bakgrunden argumenterar

jag för ett post/akademiskt skrivande som tar tolkningar av ordet post som utgångspunkt för experimentella akademiska skrivförsök: det handlar om *platser* för tjänstgöring, *stolpe*, befordran av *brev*, liksom *postmoderna*, *poststrukturalistiska* och *postkoloniala* perspektiv i genusforskningen. Min tolkning är att de tre sistnämnda, om än i olika grad, vunnit legitimitet i svensk genusforskning samtidigt som de är starkt kopplade till en kanon som håller dem levande och sätter dess gränser. Jag skulle gärna se fler tillämpningar av de tre förstnämnda i utformandet av ett post/akademiskt skrivande, nämligen platser för tjänstgöring, geografiska gränser, okända mötesplatser, planerade projekt, osannolika forskningsresultat och passionerade möten, om användningen av stolpar, om befordringar och om breven som sändes, besvarades eller förblev oskrivna.

Östersund, 22 April 2008²⁵

Noter

- 1 För termen Det *tänkandeskrivande* subjektet se Mona Livholts: "Women", *Wellfare, Textual Politics and Critique*, Umeå universitet Akademisk avhandling nr. 34, 2001 samt Mona Livholts: "Det tänkandeskrivande subjektet. Minnesarbete som vetenskapligt arbetssätt och politisk handling", *Sociologisk forskning* 2004: 2, s. 23-29.
- 2 Svenska akademins ordlista. *Postulat*: obevisat men självklart antagande; utan vidare giltig. Se även mångtydigheten i ordet *post*: exempelvis - plats för tjänstgöring, stolpe, befordran av brev osv. Men även post som i poststrukturalistiskt och postmodernt inspirerade frågeställningar och former för kunskapsproduktion.
- 3 Genusvetenskap är ett omfattande fält med många olika inriktningar, ämnesdiscipliner och därmed också vetenskapliga synsätt, metoder och former för skrivande. Min avsikt i den här artikeln är att lyfta frågan om betydelsen av former för akademiskt skrivande kopplat till dessa olika sammanhang och i perspektiv av vad genusforskningen tillför när det gäller det akademiska skrivandets former. För resonemang se: Annelie Bränström Öhman & Mona Livholts: "Att skriva emancipatoriskt. Akademisk dialog för två röster", *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 2003:1, s. 7-20. Se även Laurel Richardsons problematiseringar av skrivformernas betydelse för känslor, sociala relationer och konstruktionen av det akademiska livet. Laurel Richardson: *Fields of Play. Constructing an academic life*, Rutgers University Press, 1997 och Christine Overalls teoretiska självbiografi som ett bidrag till filosofisk metodologi. Christine Overall: *A Feminist I. Reflections from Academia*, Broadview press 1998.
- 4 Se Liz Stanleys & Sue Wise' kritik av hur feministisk teori och särskilt dess inflytelserika teoristjärnor tenderar att bortse från sin egen roll i formgivningsprocesser trots att de liknar social mainstream teori. Liz Stanley & Sue Wise: "But the empress has no clothes! Some awkward questions about the 'Missing Revolution in Feminist Theory'", *Feminist Theory*, vol. 1, 2000, s. 261-288. Se även Annelie Bränström Öhman & Mona Livholts diskussion om normalitetens språkdräkt i genusforskningen. Annelie Bränström Öhmans & Mona Livholts: "Utblickar: Kartor och blickfång", *Genus och det akademiska skrivandets former*, Annelie Bränström Öhman & Mona Livholts (red.), Studentlitteratur 2007.
- 5 Se Elisabeth Grosz: *Space Time and Perceptions. Essays on the politics of bodies*, Routledge 1995, s. 19.
- 6 För resonemang om namn, auktoritet och illusionen om autenticitet i förhållande till författarpositionen, se Grosz 1995.
- 7 Mina kritiska resonemang riktar sig mot

- hur svensk intersektionalitetsforskning tenderat att fokusera på *begreppet* intersektionalitet som markör för själva forskningen snarare än metodologiska frågor som har att göra med form, framställning, språk osv. För publikationer i svensk intersektionalitetsforskning se Paulina de Los Reyes, Irene Molina och Diana Mulinari (red.): *Maktens olika förklådnader. Kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige*, Atlas, Stockholm 2003 samt Paulina de Los Reyes och Diana Mulinari: *Intersektionalitet*, Liber, Stockholm 2005. För exempel på inslag i debatten om intersektionalitet se Nina Lykke: "Intersektionalitet – ett användbart begrepp för genusforskningen", *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr. 1 2003; Paulina de Los Reyes, Irene Molina och Diana Mulinari: "Intersektionalitet som teoretisk ram vs mångfaldsperspektivets tomma retorik", *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr. 3-4 2003; Maria Carbin och Sofie Tornhill: "Intersektionalitet – ett oanvändbart begrepp?", *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr. 3 2004. Se även temanummer om intersektionalitet, *Kvt*, nr. 2-3 2005.
- 8 Även om jag i den här artikeln gör en avgränsning till svensk genusforskning, så är frågan om metodologiska postulat relevant att diskutera även i relation till genusforskning i ett internationellt perspektiv. I Europa har center som The Centre for Narrative and Auto/Biographical Studies, The University of Edinburgh och The Centre for Narrative Research in the Social Sciences, University of East London, skapat mötesplatser för tvärvetenskapliga metodologiska diskussioner. Vidare möjliggör internationella vetenskapliga tidskrifter som till exempel *Auto/Biography*, *Life Writing* och *Memory Studies* akademiker från olika ämnes- och tvärvetenskapliga bakgrunder att publicera reflexiva och kritiska studier med utgångspunkt i formspråket.
 - 9 År 2006 fördelade Vetenskapsrådet totalt 60 miljoner till Centers of Gender Excellence i Sverige: Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet, Umeå Advanced Gender Studies och Institutet för tematisk genusvetenskap, Linköping och Örebro universitet. Se Vetenskapsrådets tidning *Forska* nr. 6 2006. Som ett av de viktigaste målen anges ökad internationalisering av svensk genusforskning, då bedömare ansåg att "svensk genusforskning kommit långt, samtidigt saknar de en internationell förankring".
 - 10 Refererar till Hanna Hallgrens tal på konferensen *Intersektionalitet – Ett användbart begrepp för genusforskningen?* Arrangör Nationella Sekretariatet för genusforskning, Norrköping 2005-02-04–05. Se även Hanna Hallgren: "Det transversala språket/Att förnimma världen", *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr. 1 2006.
 - 11 Mejl till Jeff Hearn skickat av Mona Livholts 2005-12-21.
 - 12 Detta textavsnitt är ett minne på temat "The passion of writing" nedskrivet av den feministiska forskaren Carol Lee Bacchi, Adelaide, Australien 2005-09-10. Bakgrunden till att jag ber henne skriva ner minnet är i samband med en intervju i november 2004. Intervjun handlar om hennes arbete med den dagboks- och memoarinspirerade boken *Fear of food. A diary of mothering*, Spinifex Press 2003. Den bok hon refererar till som den viktigaste boken hon skrivit under sin akademiska karriär är: Carol Lee Bacchi: *Same Difference: Feminism and sexual difference*, Allen & Unwin 1990.
 - 13 Audre Lorde: *Sister Outsider. Essays and speeches by Audre Lorde*, The Crossing Press 1984, s. 88.
 - 14 Med skrivövning avses här att innehållet i artikeln vuxit fram i en *tänkandeskrivande* process av tidsbundna intensiva skrivperioder utan uppehåll och att bärande teman som framkommit i dessa sedan bearbetats och utvecklats till en post/akademisk skrivstil. Inspiration kommer från både akademisk litteratur och utbildningssammanhang, film, minnen och levd erfarenhet. För akademisk litteratur se till exempel

- Karin Widerberg: *Vetenskapligt skrivande: kreativa genvägar*, Studentlitteratur 2005; Natalie Goldberg: *Writing Down the Bones. Freeing the writer within*, Shambhala Publications, 1986. Vidare har jag inspirerats av deltagande i workshop med professor Kathleen B. Jones: "The Personal Essay and Feminist Praxis: A Writing Workshop", Umeå 2004-05. Inspiration från film har hämtats från Harry Potter-filmerna. Gestaltning av minnen och levd erfarenhet kommer både från akademiska rum och andra skrivrum som caféer och hemmiljö.
- 15 bell hooks: *Remembered Rapture. The writer at work*, The Women's Press, London 1999, s. 45.
 - 16 bell hooks 1999, s. 80.
 - 17 Mejil skickat från Jeff Hearn till Mona Livholts 2005-12-21.
 - 18 För resonemang kring betydelsen av ansvarsfulla läsningar och etisk fantasifullhet se Hillevi Lentz Taguchi: *In på bara benet. En introduktion till feministisk poststrukturalism*, HLS Förlag 2004.
 - 19 För teoretisering av brevet som genre och betydelsen av tid se Liz Stanley: "The Epistolarium: On Theorizing Letters and Correspondences", *Auto/Biography* 2004; 12: s.201-235. Se även Hélène Cixous: "Enter the Theatre", *Selected plays of Hélène Cixous*, Erik Prenowitz (red.), Routledge 2004. Om brevet som form i akademiskt skrivande se även Mona Livholts 2001 och Hillevi Lenz Taguchi 2004.
 - 20 I samband med mejlbrevväxling används både svenska och engelska. För resonemang om dialogen och olika "röster"/språkliga praktiker se Maria C. Lugones and Elizabeth V. Spelman: "Have We got a Theory for You!", Naomi Zack, Laurie Shrage, Crispin Sartwell (red.), *Race, Class, Gender and Sexuality: The Big Questions*, Blackwell 1998.
 - 21 För problematiserande resonemang om tid se till exempel Elisabeth Grosz: *Becomings. Explorations in time, memory and futures*, Cornell University Press 1999.
 - 22 Grosz 1999, s. 6.
 - 23 För ett intressant exempel se bland annat Margaret K. Willard-Traub: "Scholarly Autobiography: An Alternative Intellectual Practice", *Feminist Studies* 33, no. 1 (Spring 2007), s. 188-206. Willard-Traub diskuterar utifrån en rad exempel, t ex Patricia Williams arbeten, betydelsen av forskarens biografi och personliga narrativ i förhållande till analys och argumentation.
 - 24 Här avses Mona Livholts: "Professorsstolen. En oläglig akademisk novell", Bränström Öhman & Livholts 2007 samt Mona Livholts: "*Vanlig som vatten*". *Manlighet och normalitet i mediernas berättelser om våldtäkt*, Gleerups, Malmö 2007.
 - 25 Jag vill tacka Maj Öberg och Malin Rönnblom för uppmuntran och konstruktiv respons på tidiga och sena utkast av denna artikel. Ett tack går även till Susanne Gustavsson Larsson, Evelina Landstedt, Åsa Helena Hedman samt övriga deltagare vid Forum för Genusvetenskaps genuskonferens 14-15 februari 2008 för kritiska och hjälpfulla synpunkter på en tidigare version av artikeln.

Nyckelord

Det *tänkandeskrivande* subjektet, svensk genusforskning, personlig narrativ, post/akademiskt skrivande, genre, författarpositioner, reflexiv skrivmetodologi.

Key Words

The *thinkingwriting* subject, Swedish gender research, personal narrative, post/academic writing, genre, positions of academic authoring, reflexive writing methodology.

Summary

This article is an experimental and critical text with the aim of addressing methodological issues of forms for academic writing in Swedish gender research. In the focus of interest lays a methodological paradox: at the same time as gender research sets out to analyse complex issues of power relations and normativity, dominance and homogeneity, mainstream theory has continued to dominate through traditional forms of academic writing. The *thinkingwriting* subject can be understood as a strategy for academic writing across genre, stile, time and space, and a commitment to critical reflexive research practice. The article applies a personal narrative approach and argues for a post/academic writing strategy, which make use of a style and tone to present authoring as active and powerful, and as a process between and beyond personal, essayist and discursive. The interweaving of textuality, visuality, spatiality and voice characterises the process of writing, and doubts are represented as an important impetus in relation to time and change. The question of what is an author is elaborated through the text, for example by seeking dialogue with other researchers through memory and letter writing. The reader is invited to reconsider moments where the methodological postulate is challenged. The article concludes by providing the reader extra material about the article and the author.

Mona Livholts

Institutionen för socialt arbete
Mittuniversitetet
Campus Hus E
831 25 Östersund
mona.livholts@miun.se